

**Určení věna jest provéstí v řízení nesporném tehdy, je-li nutno řešiti praejudicielní sporné otázky skutkové.**

H. S. navrhla podle § 1220, 1221 obč. z., aby soud uložil jejímu otci, aby jí vyplatil věnem 250.000 Kč; ten však navrhl zamítnutí tohoto návrhu s odůvodněním, že navrhovatelce věno způsobem mezi nimi smluveným již zřídil a vyplatil.

Soud první stolice návrh odmítl a odkázal navrhovatelku podle § 2 č. 7 nesp. pat. na pořad práva. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že základní předurčující otázka, zda věno bylo dáno či nikoliv, jest spornou, a její řešení nelze provéstí bez řádného řízení průvodního, neboť nejedná se tu jen o zodpovědění otázek právních, nýbrž, a to hlavně, otázek skutkových, jež mezi účastníky jsou spornými (Ott, Rechtsfürsorgeverfahren str. 165, 183, 229).

Rekursní soud toto usnesení zrušil a uložil soudu první stolice, aby v řízení pokračoval a o návrhu rozhodl in merito.

Nejvyšší soud dovolací stížnosti proti usnesení rekursního soudu nevyhověl z těchto důvodů: O žádosti provdané dcery, aby soud určil věno, které jsou rodičové povinni jí zříditi podle § 1220 obč. zák., jest jednati a rozhodovati zásadně v řízení nesporném a nikoliv pořadem práva. Sporem bylo by vymáhati vyplacení věna, opírá-li se nárok na ně o určitý daný slib aneb o smluvní závazek rodičů nebo uplatňuje-li se proti dědicům zavazného. Tvrdí-li otec, že svou zákonnou povinnost, dáti dceři přiměřené věno, již splnil výplatou peněz jejímu manželovi, což navrhovatelka popírá, lze i to vyšetřiti prostředky řízení nesporného a není k tomu potřebí formálního řízení podle předpisů civilního řádu soudního.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. prosince 1930 R I 934/30. Dr. Jan Petřík.

Jednací síň není místem, kde jest odkliditi pochybnosti, ozvavší se ze středu porotců o souladu projevu vrchního porotce se skutečným výsledkem porady porotců; k tomu je určena poradní síň a rozprava porotců v nepřítomnosti jiných osob. Projev (neznámého) porotce při čtení výsledku porady vrchním porotcem, na němž onen porotce, vyzván předsedou, netrval a za nějž se nepostavil, nemůže býti důvodem k pochybnostem o správnosti sdělení a záznamu vrchního porotce, ani předpokladem nové porady porotců podle čtvrtého odstavce § 330 tr. ř.

Nejv. soud jako soud zrušovací zamítl po veřejném líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v N. J. ze dne 12. června 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem násilného smilstva podle § 127 trest. zákona.

Důvody: Dle písemných záznamů o výsledku porady při-

svědčili porotci k oběma otázkám, jež jim byly dány, odpověděvše na hlavní otázku osmi hlasy ano a čtyřmi hlasy ne, a na dodatkovou otázku dvanácti hlasy ano. Po vyhlášení výroku vrchním porotcem navrhl obhájce, aby se porotcové odebrali znova do poradní síně za účelem hlasování, ježto při čtení výsledku porady vrchním porotcem některý z porotců prohlásil, že bylo jen sedmi hlasy přisvědčeno k otázce hlavní. Na dotaz předsedy hlavního přelíčení, kdo něco takového řekl, nikdo se nehlásil a jeden porotce udal, že prý vrchní porotce četl »osm ano a pět ne« a že ho proto jedna porotkyně opravila slovy: »pět ne« (t. j. ne: pět ne, nýbrž čtyři ne). Návrh obhájcův byl pak zamítnut a výrok porotců učiněn podkladem rozsudku, jenž uznal obžalovaného vinným zločinem násilného smilstva dle § 127 tr. z.

Zrušovací soud jednáje o zmateční stížnosti obžalovaného při roku dne 24. října 1930 odročil líčení za účelem výslechu předsedy a zapisovatele porotního hlavního přelíčení o tom, zda se předseda, když byl obhájce obžalovaného učinil zmíněný návrh, otázel při líčení za přítomnosti všech porotců vrchního porotce na skutečný poměr hlasů a zda vrchní porotce bez odporu se strany někoho z porotců opravdu potvrdil, že poměr hlasů napsaný na otázkách je správný. Dle došlé úřední zprávy nemohl sice předseda výslovně potvrditi, zda se tázal vrchního porotce na správnost poměrů hlasů, připustil však, že se tak stalo, napsáno-li v protokole, že vrchní porotce potvrdil, že na otázkách napsaný poměr hlasů je správný. Výslovně pak předseda potvrdil, že se tázal opětně všech porotců a po vyjádření porotce Františka B-a ještě z v l á š t ě dvou zasedajících porotkyň, kdo něco říkal a zda není správné, co četl vrchní porotce, a že nikdo neodpověděl. Ve stejném smyslu vyjádřil se také zapisovatel.

Zmateční stížnost obžalovaného, jež odporuje rozsudku z důvodů § 344, čís. 5 a 9 tr. ř. shledána neodůvodněnou.

Zmatečního důvodu § 344, č. 9 tr. ř., předpokládajícího určité formální vady výroku porotců, dovolává se stížnost zřejmě neprávem. Výrok porotců, který jest ve spisech zaznamenán a byl, jak možno a dlužno předpokládati v souladě s těmito záznamy, vrchním porotcem vyhlášen (čten), není stížen žádnou z formálních vad uvedených v § 331 a § 344, č. 9. tr. ř. a stížnost mu takové vady věcně nevytýká, třebaže tvrdí, že jest celý výrok porotců nejasný. Neboť podstaty této vady, t. j. pochybnosti o tom, jaké bylo právě smýšlení porotců, neodvozuje stížnost z obsahu výroku porotců, nýbrž z uvedeného prohlášení jednoho porotce, jímž byla naznačena nesprávnost toho, co vrchní porotce prohlásil jako výsledek porady porotců. Předmětem výtky není tudíž — jak uplatňování zmatku § 344, č. 9 tr. ř. předpokládá — sám výrok porotců, přesněji to, co vrchní porotce písemně zaznamenal a ústně četl jako výrok čili projev vůle porotců, nýbrž poměr tohoto projevu vůle ke skutečné vůli porotců.

Tvrdě, že projev (písemní a ústní) vrchního porotce o vůli (usnesení) porotců nesouhlasí se skutečnou jejich vůlí (se skuteč-

ným výsledkem porady a usnesení porotců), uplatňoval obhájce nikoliv některou z vad výroku poroty, uvedených v § 331 tr. ř., nýbrž mylnost údajů (písemných a ústních) o poměru hlasů kladných a záporných, ke kterému došlo nesprávným sčítáním hlasů porotců či jiným nedorozuměním vrchního porotce, takže nežádal zavedení opravovacího řízení dle § 331 tr. ř., nýbrž novou poradu porotců k odstranění omylu vloudivšího se do výroku porotců ve smyslu posledního odstavce § 330 tr. ř. Proto nebylo na místě, že porotní soudní dvůr zdůrazňoval v důvodech zamítacího usnesení, že výrok porotců není ani nejasný, ani sám sobě neodporuje. Ani ostatní odůvodnění tohoto usnesení nevystihuje podstatu věci. Že porotci odpověděli kladně i k dodatkové otázce, přesněji že vůbec přikročili k odpovědi na otázku tu, dokazuje jen, že předpokládali, že k hlavní otázce bylo přisvědčeno, nikoliv i že předpoklad ten byl správný. Předpoklad případné mylnosti záznamů a sdělení o výsledcích porady porotců nemůže samo o sobě odstraniti ani tvrzení vrchního porotce vůči soudu, že na otázkách napsaný poměr hlasů je správný, třebaže vrchní porotce, který se táže každého porotce zvláště a sčítá hlasy jejich (§§ 328, 329 tr. ř.), může spíše a spolehlivěji než kterýkoliv jiný porotce posouditi, kolik hlasů bylo kladných a kolik záporných. Neníť jednacím místem, kde jest odkliditi pochybnosti, které ze samého středu porotců se ozvaly o souladu projevu vrchního porotce se skutečným výsledkem porady porotců; k tomu určena je poradní síň porotců a rozprava jejich v nepřítomnosti osob jiných. Přes to však dlužno setrvati při zamítacím usnesení porotního soudního dvoru.

Ustanovení druhé věty čtvrtého odstavce § 330 tr. ř., jest průlomem do předpisu první věty téhož odstavce. Připuštění (zavedení) nové porady dle onoho ustanovení je výjimkou ze zásady stanovené tímto předpisem, že, jakmile porotci ze síně poradní odešli, nemůže nikdo z nich od předešlého svého mínění ustoupiti. Proto dlužno učiniti použití onoho výjimečného ustanovení závislým na přesném, spolehlivém splnění jeho zákonných podmínek, obzvláště tehdy, může-li — jak tomu bylo v této trestní věci — novou poradou, pokud se týče opětným sčítáním hlasů porotců osud obžaloby a obžalovaného býti zvrácen v pravý opak toho, co nastane při zachování výroky porotců, o jehož mylnost jde. Není-li tedy mylnost výroku porotců a její příčina, záležející v pouhém nedorozumění porotců neb i jen vrchního porotce, zjevná ze samotného výroku, musí zde býti podstatné důvody pro předpoklad, vysoký stupeň pravděpodobnosti, spolehlivá záruka toho, že výrok porotců je skutečně v některém bodě mylný, přesněji — vzhledem na tuto trestní věc — že to, co napsal a vyhlásil vrchní porotce jako výrok čili projev vůle porotců, není v některé části své pravou vůlí jejich a že ona mylnost výroku a tato nesprávnost záznamů a sdělení vrchního porotce má svou příčinu v pouhém nedorozumění porotců, po případě vrchního porotce. Té povahy nebyly pochybnosti obhájcem projevové a snad v prvním okamžiku i v soudním dvoře vzbuzené. Netřeba

zdůrazniti, že obhájce nedával uplatňovanému projevu neznámého porotce vždy totéž znění. Tvrdil-li v návrhu, že porotce podotkl, že bylo jen sedmi hlasy k první otázce přisvědčeno, uplatňuje ve zmateční stížnosti rozvláčnější projev: »ne osmi hlasy ano a čtyřmi hlasy ne, nýbrž sedmi ano a pěti ne«. Netřeba zdůrazniti ani, že — obzvláště vzhledem na vysvětlení podané jiným porotcem — není vyloučena možnost, že obhájce neporozuměl správně projevu, o který jde. Rozhodným je, že jak vysvítá z protokolu o porotním hlavním přelíčení a z obsahu vyžádané zprávy předsedy porotního přelíčení a zapisovatele, se ke zmíněnému dotazu předsedy na všechny porotce a po vyjádření porotce B-a za dvě zasedající porotkyně zvlášť, nikdo se nepřihlásil a neozval ani, když, jak plyne z odůvodnění zamítajícího usnesení, jež výsledky konaného šetření nebylo vyvráceno, vrchní porotce potvrdil znova správnost vyhlášeného záznamu o poměru v odpovědi na první otázku. Projev, na kterém mluvčí netrvá a za který se nestaví přes výslovný dotaz, zda projev ten učinil, a přes to, že mu z návrhu obhájce byl zřejmým význam projevu, nemůže býti brán vážně jako příčina k důvodným pochybnostem o správnosti sdělení a záznamu vrchního porotce, tím méně, že správnost záznamu byla tímto znova v přítomnosti všech porotců potvrzena, aniž tomu bylo někým z porotců odporováno, a že nutno předpokládati tak svědomité plnění úkolů porotci, že kontrolují sčítání hlasů vrchním porotcem při hlasování o hlavní otázce a nepřikročují k odpovědi na otázku dodatkovou, nejsou-li si jisti — a to zejména porotci, kteří zůstali při hlasování k hlavní otázce v menšině —, že bylo k hlavní otázce přisvědčeno počtem hlasů, nutným ke kladné odpovědi na ni.

Povaha pramene, z něhož odvodil obhájce pochybnosti o správnosti výroku porotců, a výsledky šetření zavedeného ihned k návrhu obhájce předsedou hlavního přelíčení a později zrušovacím soudem nebyly a nejsou s to, ubezpečiti (srovnej nález č. 3078 sb. n. s.) porotní soudní dvůr a zrušovací soud, že se do výroku porotců vloudil omyl obhájcem tvrzený. Nebylo a není zde zákonných předpokladů nové porady porotců podle čtvrtého odstavce §u 330 tr. ř. Zamítací usnesení nejen neporušilo předpisů nebo zásad trestního řízení, nýbrž vyhovělo jim, takže není rozsudek pokud se týče předcházejší mu řízení zatížen ani zmatkem §u 344, č. 5 tr. ř.

Rozh. nejvyš. soudu z dne 9. prosince 1930, Zm II 264/30.